

ZBIERKA **ZÁKONOV**
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1980

Vyhlásené: 24. 4. 1980

Časová verzia predpisu účinná od: 1. 1.2019

Obsah dokumentu je právne záväzný.

42

ZÁKON

z 10. apríla 1980

o hospodárskych stykoch so zahraničím

Federálne zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

ČASŤ I

ÚVODNÉ USTANOVENIA

§ 2

Ústredné orgány pri výkone pôsobnosti podľa tohto zákona navzájom spolupracujú tak, aby sa zabezpečilo uskutočňovanie štátnej hospodárskej politiky a aby sa chránili obchodnopolitické záujmy Československej socialistickej republiky v súlade so záväzkami vyplývajúcimi z medzinárodnoprávných vzťahov Československej socialistickej republiky.

§ 3

Na účely tohto zákona

- a) československými osobami sa rozumejú právnické osoby majúce sídlo a fyzické osoby majúce bydlisko na území Československej socialistickej republiky; zahraničnými osobami sa rozumejú ostatné právnické a fyzické osoby;
- b) službou sa rozumie plnenie záväzku, ktorého predmetom je hospodárska činnosť poskytovaná za odplatu; službou nie je činnosť poskytovaná na základe pracovnoprávneho vzťahu.

ČASŤ II

ZAHRANIČNOHOSPODÁRSKA ČINNOSŤ

HLAVA 2

ZAHRANIČNOOBCHODNÁ ČINNOSŤ

Oddiel 4

Podniky zahraničného obchodu

§ 13

(1) Podnik zahraničného obchodu je právnickou osobou zriadenou na vykonávanie zahraničnoobchodnej činnosti, ktorá zodpovedá za porušenie svojich záväzkov a ostatných povinností svojím vlastným majetkom.

(2) Podnik zahraničného obchodu neručí za záväzky štátu ani za záväzky iných právnických osôb a štát a iné právnické osoby neručia za záväzky podniku zahraničného obchodu; tým nie je dotknuté ručenie vzniknuté v súlade s príslušnými predpismi.

(3) Podniky zahraničného obchodu zakladá po prerokovaní s príslušným národným výborom Federálne ministerstvo zahraničného obchodu. Pri určení aj inej než zahraničnoobchodnej činnosti ako časti základného predmetu podnikania podniku zahraničného obchodu si Federálne ministerstvo zahraničného obchodu vyžiada súhlas príslušného orgánu štátnej správy s touto časťou predmetu podnikania, pokiaľ osobitné predpisy taký súhlas vyžadujú. Zakladacia listina podniku zahraničného obchodu obsahuje najmä jeho názov, sídlo, identifikačné číslo, deň založenia, vymedzenie základného predmetu podnikania a výšku základného imania. Založenie podniku zahraničného obchodu sa zapisuje do podnikového registra. Spôsobilosť podniku zahraničného obchodu nadobúdať práva a zaväzovať sa vzniká dňom zápisu do podnikového registra. Návrh na zápis podniku do podnikového registra podáva Federálne ministerstvo zahraničného obchodu, ktoré k takému návrhu pripojí

- a) zakladaciu listinu,
- b) súhlas príslušného orgánu štátnej správy s predmetom podnikania, pokiaľ osobitný predpis taký súhlas vyžaduje.

(4) Federálne ministerstvo zahraničného obchodu vykonáva voči podniku zahraničného obchodu funkciu orgánu hospodárskeho riadenia za podmienok a v rozsahu ustanovenom zákonom a v tomto postavení kontroluje hospodársku a sociálnu činnosť podniku.

§ 13a

(1) Štát vytvára podmienky pre podnikateľskú činnosť podniku zahraničného obchodu a túto činnosť reguluje predovšetkým právnymi predpismi.

(2) Činnosť a územnú pôsobnosť podniku možno obmedzovať alebo do nej zasahovať za podmienok a spôsobom ustanoveným zákonom.

§ 14

(1) Na čele podniku zahraničného obchodu je generálny riaditeľ, ktorý ako jediný vedúci riadi činnosť podniku, je za ňu a jej výsledky zodpovedný Federálnemu ministerstvu zahraničného obchodu; ako štatutárny orgán koná v mene podniku. Generálneho riaditeľa vymenúva a odvoláva minister zahraničného obchodu. Generálny riaditeľ vymenúva a odvoláva svojich námestníkov, ktorí sú štatutárnymi orgánmi podniku zahraničného obchodu. Generálny riaditeľ a jeho námestníci sa zapisujú do podnikového registra ako štatutárne orgány podniku zahraničného obchodu. Spôsobilosť konať v mene podniku zahraničného obchodu nadobúda generálny riaditeľ a jeho námestníci dňom vymenovania. Účinky ukončenia ich funkcie voči tretím osobám nastávajú odo dňa zápisu zmien do podnikového registra.

(2) Vnútoraná organizácia podniku zahraničného obchodu a organizácia vnútorného riadenia je vo výhradnej pôsobnosti podniku. Vnútornú organizáciu podniku zahraničného obchodu upravuje organizačný poriadok, prípadne iný podnikový organizačný predpis. V označení vnútornej organizačnej jednotky podniku zahraničného obchodu sa nesmie použiť slovo „podnik“ alebo „organizácie“. Podnik zahraničného obchodu môže určiť, ktoré vnútorné organizačné jednotky sa zapíšu do podnikového registra ako odštepné závody. Vedúci odštepného závodu sa zapisuje do podnikového registra a je oprávnený robiť v mene podniku všetky právne úkony týkajúce sa tohto odštepného závodu.

(3) Podnik zahraničného obchodu je povinný sa starať o to, aby sa jeho majetok plne, účelne a hospodárne využíval a chránil. Federálne ministerstvo zahraničného obchodu upraví po dohode s Federálnym ministerstvom financií a Štátnou bankou česko-slovenskou všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnosti o hospodárení s majetkom podnikov zahraničného obchodu.

(4) Podnik zahraničného obchodu vedie predpísaným spôsobom účtovníctvo, zostavuje ročnú účtovnú závierku a poskytuje ju príslušným orgánom štátnej správy. Preskúvanie ročnej účtovnej závierky podniku zahraničného obchodu vykonáva odborník, prípadne skupina odborníkov určená Federálnym ministerstvom zahraničného obchodu alebo overovateľ (audítor). Náklady spojené s preskúvaním uhrádza podnik.

(5) Podnik zahraničného obchodu je povinný spolupracovať vo svojej hospodárskej a sociálnej činnosti s príslušnými národnými výbormi a podieľať sa na komplexnom hospodárskom a sociálnom rozvoji ich územných obvodov spôsobom a za podmienok ustanovených zákonom. Je tiež povinný úzko spolupracovať s príslušným národným výborom pri realizácii opatrení na ochranu životného prostredia.

§ 15

(1) Federálne ministerstvo zahraničného obchodu rozhoduje o zrušení, rozdelení, splynutí a zlúčení podnikov zahraničného obchodu a o zmene predmetu ich podnikania; pritom postupuje obdobne podľa ustanovenia § 13 ods. 3 prvá a druhá veta. K opatreniu podľa predchádzajúcej vety sa vyjadruje príslušný odborový orgán. Federálne ministerstvo zahraničného obchodu môže tiež zmeniť ich názov, sídlo a výšku základného imania. Rozdelený podnik zaniká a jeho majetok a záväzky a práva prechádzajú v rozsahu určenom Federálnym ministerstvom zahraničného obchodu na novovzniknuté, prípadne preberajúce podniky zahraničného obchodu. Zlučovaný podnik zaniká a jeho majetok, práva a záväzky prechádzajú na preberajúci podnik zahraničného obchodu. Pri splynutí podnikov doterajšie podniky zahraničného obchodu zanikajú a ich majetok, práva a záväzky prechádzajú na novovzniknutý podnik zahraničného obchodu.

(2) Zrušenie, rozdelenie, splynutie alebo zlúčenie podniku zahraničného obchodu alebo zmena jeho základného imania nesmú byť na ujmu veriteľom podniku zahraničného obchodu. Zrušenie, rozdelenie, splynutie alebo zlúčenie podnikov zahraničného obchodu alebo zmena ich základného imania nadobúdajú účinnosť odo dňa zápisu do podnikového registra. Návrh na zápis podáva Federálne ministerstvo zahraničného obchodu.

(3) Ak nie je rozhodnuté o prechode niektorého nároku rozdeleného podniku zahraničného obchodu, môže veriteľ uplatniť svoj nárok voči ktorémukoľvek z podnikov vzniknutých rozdelením podniku zahraničného obchodu a tieto podniky sú zaviazané spoločne a nerozdielne.

(4) Pri zrušení podniku zahraničného obchodu Federálne ministerstvo zahraničného obchodu rozhodne o prevode práv a záväzkov zrušovaného podniku zahraničného obchodu na inú česko-slovenskú právnickú osobu alebo o vykonaní jeho majetkovej likvidácie. Na rozhodnutie o prevode práv a záväzkov zrušovaného podniku zahraničného obchodu na inú česko-slovenskú právnickú osobu než na podnik zahraničného obchodu je potrebný predchádzajúci súhlas preberajúce osoby.

§ 15a

(1) Účelom majetkovej likvidácie (ďalej len „likvidácia“) podniku je vyporiadať majetkové pomery zrušovaného podniku.

(2) Podnik zaniká po vykonanej likvidácii výmazom podniku z podnikového registra.

§ 15b

(1) Podnik navrhuje zápis svojej likvidácie a likvidátora, prípadne likvidátorov (ďalej len „likvidátor“), ktorého vymenoval, do podnikového registra. Po dobu likvidácie používa svoj názov s dodatkom „v likvidácii“.

(2) Dňom, ku ktorému bol likvidátor zapísaný do podnikového registra, zanikajú orgány podniku. Likvidátor je oprávnený konať v mene podniku vo veciach spojených s likvidáciou.

§ 15c

(1) Ku dňu začatia likvidácie podnik zostaví účtovnú závierku a odovzdá ju likvidátorovi a príslušným orgánom.

(2) Likvidátor zostaví do tridsiatich dní po svojom zápise do podnikového registra úvodnú súvahu ku dňu začatia likvidácie a odovzdá ju Federálnemu ministerstvu zahraničného obchodu spolu s likvidačným plánom, rozpočtom likvidácie a s inventarizačnou zápisnicou o mimoriadnej inventarizácii hospodárskych prostriedkov vykonanej ku dňu začatia likvidácie.

(3) Likvidátor je v priebehu likvidácie povinný najmä

- a) sústrediť peňažné prostriedky v jednom česko-slovenskom peňažnom ústave,
- b) dokončiť bežné záležitosti,
- c) vyrovnať dane a poplatky,
- d) vyporiadať záväzky a pohľadávky,
- e) speňažiť majetok podniku najhospodárnejším a najrýchlejším spôsobom alebo s ním inak naložiť podľa rozhodnutia Federálneho ministerstva zahraničného obchodu,
- f) podávať Federálnemu ministerstvu zahraničného obchodu štvrťročné a ročné hlásenia o priebehu likvidácie doložené štvrťročnou a ročnou závierkou.

§ 15d

(1) Likvidátor zostaví účtovnú závierku ku dňu skončenia likvidácie a predloží ju Federálnemu ministerstvu zahraničného obchodu na schválenie spolu s konečnou správou o celom priebehu likvidácie.

(2) Likvidátor po preverení a schválení účtovnej závierky Federálnym ministerstvom zahraničného obchodu a po splnení daňových povinností

- a) naloží s konečným zostatkom likvidácie podľa rozhodnutia Federálneho ministerstva zahraničného obchodu,
- b) postará sa o bezpečné uloženie spisového materiálu a účtovných písomností,
- c) oznámi skončenie likvidácie súdu s návrhom na výmaz podniku z podnikového registra.

§ 15e

Likvidácia podniku pri jeho predĺžení sa spravuje osobitnými predpismi.

Oddiel 5

Účelové zahraničnoobchodné organizácie

§ 16

(1) Na zabezpečenie rozvoja a vykonávania zahraničnoobchodnej činnosti, najmä na sústredenie niektorých odborných činností minister zahraničného obchodu Československej socialistickej republiky zriaďuje a zrušuje účelové zahraničnoobchodné organizácie.

(2) Pre zriaďovanie, prevádzanie, zlučovanie, rozdeľovanie a zrušovanie a pre činnosť účelových zahraničnoobchodných organizácií platia obdobne všeobecné predpisy o štátnych organizáciách.

ČASŤ VI NEOBCHODNÝ VÝVOZ A DOVOZ

§ 52

Neobchodným vývozom a dovozom je vývoz a dovoz vecí mimo rámca zahraničnoobchodnej činnosti.

§ 53

(1) Ak to vyžaduje ochrana záujmov národného hospodárstva Československej socialistickej republiky alebo ak sú pre to zvlášť závažné dôvody, môže sa neobchodný vývoz alebo dovoz určitých vecí zakázať alebo viazať na udelenie povolenia.

(2) Na rozhodovanie o prípustnosti neobchodného vývozu alebo dovozu sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní (správny poriadok) s týmito odchýlkami:

- a) podanie, ktorým sa začína konanie, možno urobiť aj ústne;
- b) rozhodnutie o tom, že sa neobchodný vývoz alebo dovoz pripúšťa, nemusí mať písomnú formu.

(3) O prípustnosti neobchodného vývozu alebo dovozu rozhodujú orgány colnej správy.

§ 54

Federálne ministerstvo zahraničného obchodu upraví všeobecne záväzným právnym predpisom, ktoré veci a v akom rozsahu alebo hodnote je zakázané vyvážať alebo dovážať, prípadne kedy je na neobchodný vývoz alebo dovoz potrebné povolenie, a ktorý orgán colnej správy a za akých podmienok ho udiela, a podrobnosti o rozhodovaní o prípustnosti neobchodného vývozu alebo dovozu.

ČASŤ VII OCHRANA OBCHODNOPOLITICKÝCH ZÁUJMOV

HLAVA 1 RIADENIE ZAHRANIČNEJ OBCHODNEJ POLITIKY

§ 55

Federálne ministerstvo zahraničného obchodu

- a) navrhuje vláde Československej socialistickej republiky zásady jednotnej zahraničnej obchodnej politiky;
- b) uskutočňuje jednotnú zahraničnú obchodnú politiku v styku s príslušnými orgánmi iných štátov;
- c) riadi a kontroluje jednotnú zahraničnú obchodnú politiku v súvislosti s činnosťami upravenými týmto zákonom a aj v ostatných oblastiach hospodárskych stykov so zahraničím; na ten účel vydáva predpisy a robí potrebné opatrenia.

§ 56

(1) Na ochranu obchodnopolitických alebo iných dôležitých záujmov Československej socialistickej republiky alebo na zabezpečenie plnenia medzinárodných záväzkov môže Federálne ministerstvo zahraničného obchodu všeobecne záväzným právnym predpisom vykonávanie zahraničnohospodárskych činností alebo prevoz tovaru územím Československej socialistickej republiky

- a) obmedziť alebo zakázať;

b) viazať na splnenie určitých podmienok včítane udelenia úradného povolenia alebo na predloženie určených dokladov.

(2) Spôsob zverejnenia zoznamu položiek tovaru a služieb, ktoré podliehajú vydaniu úradného povolenia alebo predloženiu určených dokladov, určí Federálne ministerstvo zahraničného obchodu v predpise vydanom podľa odseku 1.

ČASŤ VIII PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 58

(1) Podniky zahraničného obchodu zriadené podľa doterajších predpisov sa považujú za podniky zahraničného obchodu podľa tohto zákona.

(2) Oprávnenia alebo povolenia na zahraničnohospodársku činnosť, na neobchodné vývozy a dovozy a na zriadenie organizačných zložiek československých právnických osôb v zahraničí udelené podľa doterajších predpisov sa považujú za povolenia podľa tohto zákona.

§ 64

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. júlom 1980.

Čl. II

(1) Oprávnenia alebo povolenia na zahraničnoobchodnú činnosť a na zahraničnohospodárske služby, ako aj na zriadenie obchodného zastupiteľstva a na prevádzkovanie jeho činnosti a na zriadenie organizačných zložiek česko-slovenských právnických osôb v zahraničí, udelené podľa doterajších predpisov, sa považujú za povolenia, prípadne registrácie podľa tohto zákona.

(2) Federálne ministerstvo prideliť centrálnu evidenčnú číslo osobám, ktorým sa vydalo oprávnenie na zahraničnoobchodnú činnosť alebo na zahraničnohospodárske služby do doby účinnosti tohto zákona; orgány štátnej správy uvedené v § 19 sú povinné oznámiť Federálnemu ministerstvu zahraničného obchodu do 30 dní po dni účinnosti tohto zákona zoznam osôb, ktorým sa vydalo oprávnenie na zahraničnohospodárske služby, a obsah vydaného oprávnenia.

(3) Všeobecne záväzné právne predpisy¹³⁾ vydané podľa § 11 sa považujú za všeobecne záväzné právne predpisy vydané podľa § 22. Povolenia na vykonávanie zahraničnoobchodnej činnosti podľa § 6 ods. 1 písm. f) sa považujú za povolenia na vykonávanie zahraničnohospodárskych služieb podľa § 19 ods. 1 písm. i).

(4) Na vývozy a dovozy vykonávané česko-slovenskou osobou, ktoré by táto osoba bola oprávnená vykonávať bez povolenia podľa § 7 ods. 2 písm. b) doterajšieho znenia zákona, ak sa uskutočňujú na splnenie záväzku na dodávku vzniknutého zmluvou o výrobnéj kooperácii (§ 23 doterajšieho znenia zákona), platne uzavreté ešte pred účinnosťou tohto zákona alebo záväzku na dodávku vzniknutého pred účinnosťou tohto zákona na základe takej zmluvy o kooperácii, sa po dobu troch mesiacov odo dňa účinnosti tohto zákona nevyžaduje povolenie ani registrácia.

(5) Orgány socialistickej samosprávy podniku zahraničného obchodu zanikajú a volebné obdobie generálneho riaditeľa podniku zahraničného obchodu sa končí dňom, ktorým nadobúda tento zákon účinnosť; generálny riaditeľ však plní svoju funkciu až do dňa, keď nadobudne spôsobilosť konať v mene podniku zahraničného obchodu generálny riaditeľ vymenovaný ministrom zahraničného obchodu (§ 14 ods. 1).

(6) Pokiaľ sa v zákone č. 42/1980 Zb. o hospodárskych stykoch so zahraničím v znení zákona č. 102/1988 Zb. používa pojem Československá socialistická republika, rozumie sa tým

Česko-slovenská federatívna republika.

Husák v. r.

Indra v. r.

Štrougal v. r.

13) Napr. vyhláška Federálneho ministerstva zahraničného obchodu a Federálneho ministerstva financií č. 8/1981 Zb. o odberných poukazoch PZO Tuzex a vyhláška Federálneho ministerstva zahraničného obchodu a Federálneho ministerstva financií č. 83/1988 Zb. o podmienkach predaja tovaru a poskytovaní služieb za devízové prostriedky na území Československej socialistickej republiky.

- 1) § 14 Hospodárskeho zákonníka.
- 2) Zákon č. 243/1949 Zb. o účastinných spoločnostiach.
- 3) § 636 Zákonníka medzinárodného obchodu.

